

Uchwała Nr XXIV.199.2021
Rady Gminy Baruchowo

z dnia 19 stycznia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Baruchowo na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 6 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 z późn. zm.²⁾) uchwala, się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baruchowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 19 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Baruchowo

Jarosław Komorek

¹⁾ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 1378

²⁾ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 956

Załącznik do uchwały Nr XXIV.199.2021

Rady Gminy Baruchowo

z dnia 19 stycznia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM PRZEWIDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021- 2025**

Przemoc jest zjawiskiem występującym coraz powszechniej. Każdego dnia znajdujemy w mediach o krzywdach wyrządzonych ludziom przez inne jednostki, o maltretowaniu słabszych – dzieci, osób starszych, o znęcaniu się nad najbliższymi.

Wykorzystujemy swoją przewagę, władzę, siłę do sprawiania cierpienia innym lub przeciwnie: demonstrujemy swoją własną bezsilność i potrzebę uwagi, sprawiając ból, poniżając, zmuszając do uległości czy szukania pomocy.

Wieloaspektowość i złożoność zjawiska przemocy w rodzinie oraz jego skutków dla osoby, rodziny jak i społeczności lokalnej wymaga szerokiego i komplementarnego podejścia do zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Wszelkie działania podejmowane na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie, w celu maksymalizacji ich skuteczności winny opierać się na zasadzie interdyscyplinarności.

Naczelną zasadą działań na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie jest zapewnienie im bezpieczeństwa i ochrona przed dalszym krzywdzeniem. W żadnym przypadku nie powinno się akceptować sytuacji i zachowań, które mogłyby akcentować współodpowiedzialność osoby krzywdzonej za przemoc wobec niej stosowaną.

Podstawę prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie stanowią:

- a) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2020r., poz. 218 z późn. zm.),
- b) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r., poz. 2277 z późn. zm.),
- c) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876),
- d) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie. Jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie.

Przemoc doświadczana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. W bliższej lub dalszej perspektywie czasowej, daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą nową generację pokoleń. Zjawisko przemocy w rodzinie definiowane jest przez art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Mówi on, że przemoc w rodzinie to : „jednorazowe albo powtarzające się działanie lub zaniechanie naruszające dobra lub prawa osobiste członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

W GMINIE BARUCHOWO

Gminę Baruchowo zamieszkuje 3.424 mieszkańców (stan na 31 grudzień 2020r.)

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie wynika, że przemoc w rodzinie jest nadal, choć w mniejszym stopniu, tematem zamkniętym, który rzadko kiedy wychodzi poza rodzinę.

Choć zjawisko istnieje, widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”. Pocięszającym jest jednak fakt, że pokrzywdzone osoby częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie. Wszakże celem „Niebieskich Kart” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Baruchowo zostało rozpoznane na podstawie danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie oraz Komisariatu Policji w Kowalu.

Dane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Baruchowie wskazują, że liczba procedur „Niebieskiej Karty” spadała.

Tabela nr 1

Liczba formularzy „Niebieska Karta” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego

Rok	2019	2020
Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	10	6

Poniższe wykresy i tabele najlepiej odzwierciedlają skalę ujawnienia zjawiska przemocy w rodzinie i uruchamiania dalszych działań.

Tabela nr 2

Liczba interwencji domowych, w tym z powodu przemocy w rodzinie

Rok	2019	2020
Liczba interwencji domowych	65	47
w tym z powodu przemocy w rodzinie	38	20

Źródło: Dane statystyczne Komisariatu Policji w Kowalu

Dane statystyczne Komisariatu Policji w Kowalu oraz ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie jednoznacznie wskazują, iż liczba interwencji zmalała.

Tabela nr 3

Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej

Rok	2019	2020
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	13	6
w tym :		
kobiety	10	5
dzieci	1	0

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Baruchowie

Z powyższych danych wynika, iż najliczniejszą grupę pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej stanowiły kobiety. Zauważalnym jest spadek liczby pokrzywdzonych.

Tabela nr 4**Liczba sprawców przemocy domowej**

Rok	2019	2020
Liczba sprawców przemocy domowej	10	6

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Baruchowie

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie wynika, iż liczba sprawców przemocy wskazanych w „niebieskich Kartach” w 2019r. wynosiła 10 osób, natomiast w 2020r. 6 osób. Zauważyć można więc tendencję spadkową.

Tabela nr 5**Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu**

Rok	2019	2020
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	52	31
w tym:		
kobiety	1	1
mężczyźni	51	30
nieletni	-	-

Źródło: Dane statystyczne Komisariatu Policji w Kowalu

W większości przypadków sprawcy w chwili popełnienia przestępstwa znajdowali się pod wpływem alkoholu. Dane te znajdują odzwierciedlenie w opinii 32% mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu przeprowadzonych na potrzeby tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, z których wynika, iż alkohol jest przyczyną przemocy.

Zdaniem 32 badanych zjawisko przemocy w rodzinie dotyczy różnych rodzin, środowisk, natomiast 23 ankietowanych nie zgadza się z tym stwierdzeniem i uważa, iż przemoc dotyczy tylko środowisk patologicznych i z marginesu społecznego

O konieczności pomocy ofiarom przemocy świadczą opinie mieszkańców. Zdecydowana większość badanych uważa, że ofiarom przemocy w rodzinie warto pomagać.

Z opinii 12 badanych wynika, iż uważają oni powyższe stwierdzenie za prawdziwe, co oznacza, iż w konsekwencji wrócą do sprawcy. Czterech badanych nie wyraziło swojej opinii.

W latach 2019 – 2020 wobec sprawców przemocy zostały podjęte wymienione poniżej działania.

Tabela nr 6**Działania podjęte wobec sprawców**

Rodzaj działania skierowanego wobec sprawcy przemocy	Liczba osób, które podjęły współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym	
	2019	2020
Podjęcie przez sprawcę leczenia odwykowego	1	-

Sprawcy skierowani do organów ścigania	-	1
Sprawcy skierowani do udziału w programach korekcyjnych	-	-
Sprawcy skazani prawomocnym wyrokiem Sądu w postępowaniu karnym	4	1
Sprawcy, którzy nie podjęli współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym	3	1

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Baruchowie

III. ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Opracowana diagnostyka problemu przemocy w rodzinie, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby, działające na obszarze przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT tj. mocne strony, słabe strony, szanse, zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Baruchowo.

Mocne strony:

- a) zjawisko nagłaśnianie przez media,
- b) kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne,
- c) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w Gminie Baruchowo,
- d) znajomość środowiska,
- e) współpraca służb.

Słabe strony:

- a) zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości,
- b) niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej,
- c) brak specjalistów do pracy z rodziną,
- d) małe zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Szanse:

- a) zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową,
- b) stale kształcąca się kadra służb działających na rzecz rodzin.

Zagrożenia:

- a) bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów,
- b) brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy,
- c) poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie. Jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. W bliższej lub dalszej perspektywie czasowej daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą nową generację pokoleń.

Zjawisko przemocy w rodzinie definiowane jest przez art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Mówi on, że przemoc w rodzinie to : „jednorazowe albo powtarzające się działanie lub zaniechanie naruszające dobra lub prawa osobiste członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Celem głównym Programu jest powstanie zintegrowanego systemu pomocy rodzinie z problemem przemocy domowej.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel szczegółowy 1

Koordinacja działań lokalnych podmiotów

Działania:

Kontynuacja działalności funkcjonującego na terenie Gminy Baruchowo Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w celu szybkiego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb, poprzez zadania Zespołu :

- a) kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- b) wypracowanie procedur interwencji wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie strategii postępowania,
- c) skierowanie ofiar i sprawców do specjalistów zajmujących się sprawami przemocowymi,
- d) monitorowanie rodzin, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy,
- e) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- f) zgromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- g) analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu, a stosowaniem przemocy,
- h) występowanie z zawiadomieniami do prokuratora o podejrzenie czynów określonych w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizatorzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie wraz z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego w Baruchowie.

Wskaźniki:

- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”,
- liczba posiedzeń Grup Roboczych.

Cel szczegółowy 2

Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania:

- a) przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym,
- b) ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- c) rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- d) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno – edukacyjnych.

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie,
- Urząd Gminy w Baruchowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włocławku.

Wskaźniki:

- liczba sprawców przemocy objętych programem korekcyjno – edukacyjnym,
- liczba osób kończących udział w programie korekcyjno – edukacyjnym,
- liczba rozpowszechnionych plakatów, ulotek, broszur,

Cel szczegółowy 3

Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy.

Działania:

- a) wsparcie specjalistów w formie porad przygotowywanych do skutecznego zajmowania się tą problematyką,
- b) wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”,
- c) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- d) nawiązywanie i utrwalanie współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji,
- e) monitorowanie prowadzonych programów.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Baruchowie.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych informacji , porad i konsultacji,
- liczba założonych „Niebieskich Kart”,
- liczba i rodzaj form pomocy udzielonych ofiarom przemocy w rodzinie.

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie,
 - Poradnictwo telefoniczne na rzecz ofiar przemocy w rodzinie , m.in.:
- a) Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”
tel. 22 668 70 00,
 - b) telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, Tel. 116 111

Wskaźniki:

- liczba osób, którym udzielono porad,
- liczba osób, którym udzielono wsparcia instytucjonalnego.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Baruchowo, a w szczególności:

- rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- świadków przemocy,
- osób stosujących przemoc,
- realizatorów Programu działających w ramach tworzonego Gminnego Systemu.

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

VII. REALIZACJA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Baruchowie realizowany jest od 2011r. i rozpoczął się spotkaniem wszystkich instytucji i osób zaangażowanych w Program, w trakcie którego zostały omówione role i zadania poszczególnych partnerów Programu działających na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

Cele określone w Programie wynikają z przeprowadzonej analizy sytuacji diagnozy potrzeb w zakresie problematyki przemocy domowej.

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami – jednostką pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą w rodzinie.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawiała się niezależna, wolna i zaradna.

Przy opracowywaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję i potencjał rozwojowy w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, stosując analizę SWOT, określając możliwości Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

Program realizowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy udziale Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baruchowie.

VIII. PODMIOTY FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY BARUCHOWO, ŚWIADCZĄCE POMOC W PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE.

Przedstawiony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie obejmuje Gminę Baruchowo, na terenie której działają:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baruchowie.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie.
3. Placówka Opieki Zdrowotnej.
4. Placówka Oświatowa.
5. Zespół Dzielnicowych dla Gminy Baruchowo.
6. Kościół.
7. Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Baruchowie.
8. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej we Włocławku.
9. Psycholog.

Współpraca:

1. Sąd Rejonowy we Włocławku.
2. Komenda Powiatowa we Włocławku.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej we Włocławku.

IX. PROGNOZOWANE EFEKTY

Zakładamy, że realizacja Programu w latach 2021-2025 przyczyni się do:

- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie prawne i psychologiczne,
- usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- systematycznej edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie, poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszur, a także zamieszczanie informacji na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie oraz Urzędu Gminy w Baruchowie,
- zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zbudowania systemu w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie.

X. ŹRÓDŁA FINASOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Baruchowie na lata 2021-2025 są środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację Programu.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie zarządzany przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie.

Program monitorowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny w Baruchowie.

Uzasadnienie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Program Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Baruchowo na lata 2021 – 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, określa sposób realizacji zadań własnych gminy, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W Programie na lata 2021-2025 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach 2016-2020, jak również podjęcie nowych przedsięwzięć.

Przewodniczący Rady Gminy Baruchowo

Jarosław Komorek